

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Γ' ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή)

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1^ο (μονάδες 15)

- Επιχειρεί να διασαφηνίσει την έννοια της «προφητείας» και του ρόλου του προφήτη μέσω παραδειγμάτων («η Κασσάνδρα ... πιστευτές» ή «ο Ιωνάς ... της πόλης Νινευή» ή «ο Οιδίπους... τη μητέρα του» ή «οι επτά ... του Φαραώ»). Τα παραδείγματα από το πεδίο της θρησκείας και γνωστών προσώπων της αρχαιότητας βοηθούν στην κατανόηση της προφητείας ως ακούσιας διαδικασίας και του προφήτη ως μοιραίου προσώπου.
- Επιχειρεί να διασαφηνίσει την έννοια της «επιστημονικής πρόβλεψης» μέσω της αναλογίας («Μια επιστημονική πρόβλεψη ... μιας μαθηματικής συνάρτησης») και δευτερευόντως με παραδείγματα («π.χ. τη θέση των ουρανίων σωμάτων πριν από αιώνες»). Η αναλογία αφορά στις ομοιότητες των επιστημονικών προβλέψεων με τις συντεταγμένες ενός σημείου σε ένα γράφημα. Επιλέγεται η αναλογία καθώς τα γραφήματα αποτελούν ένα οικείο πεδίο και μπορεί η δυσκολότερη έννοια της επιστημονικής πρόβλεψης να γίνει ευκολότερα αντιληπτή. Σε κάποια περισσότερο εξειδικευμένα σημεία επιλέγονται, επικουρικά, και τα παραδείγματα.
- Στο β' σκέλος ο/η μαθητής/-τρια μπορεί να απαντήσει κατά την προσωπική του/της κρίση – θετικά αξιολογούνται η αιτιολόγηση και η σαφήνεια της απάντησης.

Ερώτημα 2^ο (μονάδες 10)

- Αποτελεί την κατακλείδα ολόκληρης της συνέντευξης και όχι μόνο της συγκεκριμένης ερώτησης και, ουσιαστικά, συνοψίζει τα όσα έχουν προαναφερθεί
- Εκφράζει μία ευχή για το μέλλον της θεωρητικής επιστήμης, εξ ου και τοποθετείται στο τέλος της συνέντευξης
- Εξυπηρετείται ο παραπάνω στόχος καθώς:

- Η προτρεπτικότητα της υποτακτικής «να παρακινήσει» αποδίδει το μέγεθος της επιθυμίας για συνέχιση/ανάπτυξη των ερευνών
- Το α' ενικό εκφράζει την προσωπική ευχή/επιθυμία αλλά, σε μεγάλο βαθμό, μπορεί να υποστηριχθεί ότι αποτελεί καθολική ευχή της επιστημονικής κοινότητας.

Ερώτημα 3^ο (μονάδες 10)

- Το ύφος λόγου στο Κείμενο 1 μπορεί να χαρακτηριστεί ως επιστημονικό, σοβαρό και αυτό συνάδει με το κειμενικό είδος καθώς πρόκειται για άρθρο φιλοσοφίας που πραγματεύεται εννοιολογικά ζητήματα και έχει χαρακτηριστικά δοκιμιακού λόγου.
- Γλωσσικές επιλογές που αναμένεται να αναφερθούν είναι:
 - Η αναφορική χρήση της γλώσσας, η επιλογή του γ' προσώπου
 - Ο ιδιαίτερος επεξηγηματικός/αιτιολογικός λόγος (συχνή χρήση των «δηλαδή», «επειδή») όπως και τα σχολιαστικά σημεία στίξης (π.χ. διπλές παύλες)
 - Εκτενής χρήση ειδικού λεξιλογίου κ.ά.
- Το ύφος λόγου στο Κείμενο 2 μπορεί να χαρακτηριστεί ως οικείο, σε αντιστοιχία με το κειμενικό είδος που είναι η συνέντευξη η οποία απευθύνεται σε ευρύτερο κοινό. Επιπλέον, με τη συνέντευξη αναδεικνύονται οι άνθρωποι πίσω από τα επιτεύγματα και είναι αναμενόμενος κάποιος βαθμός οικειότητας.
- Γλωσσικές επιλογές που αναμένεται να αναφερθούν είναι:
 - Χρήση α' προσώπου (ενικού & πληθυντικού)
 - Λεξιλόγιο/εκφραστικές επιλογές δηλωτικές συναισθημάτων (π.χ. «μεγάλη ανακούφιση και έκπληξη»)
 - Έκφραση προσωπικών θέσεων/προσδοκιών (π.χ. «Εύχομαι το γεγονός...»)
 - Λεξιλόγιο απλό, όμως προσεγμένο

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

- Η γνώση για το ποιητικό υποκείμενο:
 - Έχει αρνητικό πρόσημο, μάλιστα σε υψηλό βαθμό το έχει «φαρμακώσει».
 - Την παρουσιάζει με θέσεις/απόψεις ενάντια στις κοινές παραδοχές (οι οποίες προκαλεί την έκπληξη στον αναγνώστη).

- Η αρνητικότητα του οφείλεται στο ότι κατηγορεί τη γνώση ότι του έχει στερήσει τη φαντασία/το όνειρο/την ψευδαίσθηση
- Στοιχεία που μπορούν να αξιοποιηθούν είναι τα εξής (τρία αρκούν):
 - Η εννοιολογική επανάληψη του «φαρμακώματος» από τη γνώση (π.χ. «με φαρμάκωσε η γνώση», «πικρή στα σπλάχνα η γνώση», «φαρμακωμένα σπλάχνα», στον τίτλο κτλ.) σε συνδυασμό με την προσωποποίηση της γνώσης
 - Οι αντιθέσεις («Η γνώση ήταν γλυκειά στο στόμα και πικρή στα σπλάχνα» ή «η γνώση κάποτε/μου γλύκαινε τη ματαιοδοξία η γνώση τώρα/δεν επιτρέπει να γευτώ ούτε μια ψευδαίσθηση»)
 - Το παράδειγμα από τον χώρο της θρησκείας για την υπέρτατη «γνώση», τη μετά θάνατον που όμως έχει προκαλέσει «φαρμακωμένα σπλάχνα» (ενδεχόμενη και κάποια αναφορά διακειμενικότητας στο δέντρο της γνώσης της Εδέμ)
 - Η επανάληψη των υποθετικών λόγων στην αρχή του ποιήματος οι οποίοι, ουσιαστικά, εκφράζουν βεβαιότητα
 - Οξύμωρο σχήμα (π.χ. «τούτο το φως υπόνοια φωτός τούτος ο χρόνος/ένα λησμονημένο παρελθόν»)
 - Οι αμφισημίες (π.χ. «Η γνώση ερήμωσε τη γνώση· πια δεν έχω/πού ν' ακουμπήσω το κεφάλι μου»)
 - Το α' πρόσωπο ως άμεση πρόσβαση στις σκέψεις/συναισθήματα/βιώματα του ποιητικού υποκειμένου
 - Η παρήχηση του φ
- Στο β' σκέλος η εκφώνηση του ερωτήματος επιτρέπει την διατύπωση των προσωπικών θέσεων των μαθητών/τριών.
- Σε κάθε περίπτωση θετικά αξιολογούνται η σαφήνεια στην έκφραση και η κατάλληλη σύνδεση α' και β' σκέλους της απάντησης.